

Danwen Xing
Dziennik. Awangarda w Chinach 1993–2003

18 października 2017 – 7 stycznia 2018

Muzeum na Pańskiej
Pańska 3
wstęp wolny

„Dziennik” to fotograficzna opowieść o awangardzie artystycznej w Chinach w latach 90. XX wieku. Na wystawie pokazanych jest ponad 140 fotografii z serii liczącej 250 zdjęć. Dokumentują one życie chińskiej awangardy, nie tylko tej związanej ze sztukami wizualnymi, ale również z filmem, teatrem eksperymentalnym i nową sceną muzyczną.

Praca Danwen Xing jest obrazem środowiska artystów urodzonych w połowie lat 60., dla którego pokoleniowym doświadczeniem stały się krwawo stłumione protesty studentów na Placu Tiananmen w czerwcu 1989 roku. Jest to pokolenie, które wzrastało wraz z przemianami politycznymi i ekonomicznymi kraju – urodzeni w czasie Rewolucji Kulturalnej (1966–1976), artyści ci rozpoczęli studia w czasie politycznej i ekonomicznej odwilży, tzw. polityki otwartych drzwi wprowadzonej przez Deng Xiaopinga i otwierania się Chin na świat i wolny rynek.

„Dziennik” daleki jest od obiektywizmu podręcznikowej historii sztuki – to bardzo osobista relacja z życia niezależnej kultury w Chinach końca ubiegłego wieku. Kultury, która po wydarzeniach czerwca 1989 roku zepchnięta została do podziemia. Jest to opowieść o niezwykle silnych relacjach twórczych i osobistych, o ludziach, którzy poszerzali pole wolności w ramach politycznego reżimu.

Najwcześniejsze zdjęcia z serii pochodzą z pierwszej połowy lat 90. i w znacznej części poświęcone są artystom skupionym wokół komuny artystycznej East Village. Uformowała się ona w 1993 roku na obrzeżach Pekinu, w wiosce o nazwie Dashanzhuang, którą artyści, odnosząc się do nowojorskiej bohemy, przemianowali na East Village. Podpekińskiej wiosce daleko było do klimatu amerykańskiej metropolii: siedemdziesiąt walących się domów, połączonych wąskimi, błotnistymi drogami sprawiało wrażenie miejsca kompletnie zapomnianego, jakby leżało na samym krańcu świata. Artystów przyciągały do East Village przede wszystkim atrakcyjne ceny czynszu i niewielka odległość od centrum Pekinu, gdzie część z nich studiowała lub podejmowała tymczasowe prace.

East Village, w odróżnieniu od innych kolektywów artystycznych działających wtedy w Pekinie (np. Yuanmingyuan skupiających głównie malarzy nurtu cynicznego realizmu), przyciągała artystów, którzy poświęcili się sztuce performansu. Najbardziej znani z nich – Ma Liuming i Zhang Huan – większość swoich najważniejszych prac wykonali właśnie w East Village. Danwen Xing nie mieszkała w East Village (wynajmowała tam studio), była jednak częścią tej społeczności, przyjaźniąc się z jej mieszkańcami i wspierając ich poprzez dokumentowanie wydarzeń, które organizowali. Inni artyści skupieni wokół komuny to m.in: Cang Xin, Yingmei Duan, Gao Yang, Li Guomin, Rong Rong, Wang Shihua, Xu Shan, Zhang Binbin, Zhu Ming i Zuoxiao Zuzhou. Istnieniu East Village kres położyła akcja policji w czerwcu 1994, kiedy po serii performansów (Zhan Huan „65 kilogramów” i Ma Liuming „Lunch Ma Liuminga II”) aresztowano Ma Liuminga

i Zhu Minga, nakazując reszcie artystów opuścić wioskę, a miejscowej ludności zakazując wynajmowania mieszkań artystom.

Poza artystami performansu Danwen Xing fotografowała również najbardziej znane postacie undergroundowego filmu i teatru, m.in. reżyserów tzw. piątej i szóstej generacji, takich jak Zhang Yuan, Wu Wenguang, Cheng Kaige, Zhang Yimou, Jia Zhangke, Yang Chao czy tworzącego również filmy dokumentalne reżysera teatralnego Mou Sena. Osobny rozdział „Dziennika” poświęconym jest nowej muzyce, głównie chińskiemu rockowi i jego głównym przedstawicielom takim jak Ciu Jian, He Yong czy pierwszej w Chinach kobiecej grupie Cobra. Piosenka Cui Jian „Nothing to my Name” („Bez grosza przy duszy”) stała się jedną z pieśni protestu śpiewanych na Placu Tiananmen.

Ostatnia część wystawy poświęcona jest mało znanym wydarzeniom artystycznym z Kantonu i ukazuje działalność artystów skupionych wokół kolektywu Big Tail Elephant Group (Lin Yilin, Liang Juhui, Zheng Guogui i Xu Tan). Big Tail Elephant Group założony został w Kantonie w latach 90. i zajmował się głównie skutkami gwałtownej industrializacji miasta. W swoich niezwykle różnorodnych stylistycznie pracach artyści zwracali uwagę na niebywałe tempo rozwoju miasta i towarzyszące mu konsekwencje społeczne – ekspansywny wzrost zaludnienia, zanieczyszczenie środowiska, nasilenie ruchu drogowego, zabudowywanie obszarów mało zurbanizowanych czy korupcję.

Lata 90. XX wieku ukazane w pracy Danwen Xing mają szczególne znaczenie dla rozwoju sztuki współczesnej w Chinach. Jest to czas, który – po niezwykle żywym otwarciu się na nowoczesność w latach 80. – można by nazwać momentem zamrożenia. Sytuacja polityczna na kilka lat uniemożliwiła jakiegokolwiek działania w przestrzeni publicznej, co spowodowało wycofanie się artystów do drugiego obiegu. Z drugiej strony, jest to ostatni moment przed wkroczeniem rynku i całkowitą komercjalizacją świata sztuki w Chinach – kiedy jeszcze możliwe wydaje się zachowanie postaw utopijnych. Jak wskazywał Wu Wenguang, twórca eksperymentalnego chińskiego dokumentu w swoim filmie „Bumming in Beijing – the Last Dreamers” („Bumelowanie w Pekinie – Ostatni marzyciele”) – filmu, który powstawał na krótko przed i tuż po masakrze na placu Tiananmen i który miał ogromny wpływ na pokolenie artystów tworzących w latach 90. – koniec XX wieku to w Chinach ostatni moment na marzenia w sztuce. Tytułowi „ostatni marzyciele” to właśnie przedstawiciele pokolenia lat 60.: młodzi artyści (pisarz, fotograf, dwójka malarzy i dyrektor teatru awangardowego), którzy postanawiają przeciwstawić się systemowi i decydując się na życie na marginesie społeczeństwa, poza oficjalnym systemem, tworzą niszę wolności twórczej, niemożliwej do osiągnięcia zarówno w systemie komunistycznym, jak i w jego kapitalistycznym odpowiedniku. „Dziennik” pokazuje ten właśnie, niezwykle chwiejny i wrażliwy moment w sztuce Chin – moment wielkiego ryzyka i ulotnej wolności, otwierający przestrzeń na realizację marzeń.

Uwaga: treści prezentowane na wystawie przeznaczone są dla osób pełnoletnich

Kolofon:

Kuratorka: Magda Lipska

Koncepcja wizualna wystawy: Witek Orski

Identyfikacja wizualna: Kaja Kusztra

Projekt architektoniczny wystawy: Ada Zawadzka

Programista strony internetowej: Franciszek Dąbrowski

Współpraca produkcyjna: Mateusz Maleszewski

Zespół realizacyjny: Szymon Ignatowicz, Antosz, Marcin Szubiak, Paweł Sobczak, Marek Franczak